

Julia (Anywhere TV): Wspaniałe kobiety, które opowiedzą trochę o zbliżającym się wielkimi krokami przedsięwzięciu, które będzie miało miejsce w naszym studiu. Przedstawicielki Fundacji Avalon, i teraz pozwólcie, że przeczytam, żeby niczego nie przekreślić: Helena Szczuka, dzień dobry, oraz Bogumiła Siedlecka-Gośnicka, która woli Bogusia, prawda?

Bogumiła Siedlecka-Gośnicka: No, wszystko jedno, ale tak, dzień dobry.

Julia: Dzień dobry. Bardzo się cieszę, że jesteście z nami i opowiecie trochę więcej o Fundacji Avalon, czym się zajmujecie, no i o podcaście, o tym projekcie – „Podcast Wystarczy Zacząć” – który tutaj będzie miał miejsce. Dlaczego taki podcast, dlaczego jest potrzebny i co się w nim będzie działo? Ale może zacznijmy od ogółu, czyli od tego, kim w ogóle jesteście i czym dokładnie zajmuje się Fundacja Avalon.

Helena Szczuka- Kalensky: To co, ja zaczynam?

Bogumiła: No dawaj.

Helena: Fundacja Avalon od 17 lat działa na rzecz osób z niepełnosprawnościami i przewlekle chorych na terenie całego kraju. To jest taka definicja wręcz. Jesteśmy jedną z największych organizacji wspierających osoby z niepełnosprawnościami.

Realizujemy naszą misję w różny sposób – umożliwiamy wsparcie finansowe, oferujemy rehabilitację, prowadzimy centrum rehabilitacyjne w Warszawie. Rehabilitujemy zarówno osoby dorosłe, jak i dzieci. Do tego prowadzimy szereg różnego rodzaju inicjatyw. Promujemy sporty ekstremalne, edukujemy w zakresie seksualności i rodzicielstwa osób z niepełnosprawnościami. Prowadzimy Centrum Pomocy Uchodźcom z Niepełnosprawnościami – ta inicjatywa powstała po wybuchu wojny w Ukrainie. Mamy również Centrum Poradnicze. Robimy naprawdę wiele rzeczy na rzecz osób z niepełnosprawnościami. Wierzymy, że każda osoba z niepełnosprawnością może być aktywna w każdej sferze życia.

Nasza misja obejmuje także kwestię normalizacji niepełnosprawności i postrzegania osób, które jej doświadczają. Dlatego działamy w bardzo różny sposób, kierując te działania także do osób pełnosprawnych, aby całe społeczeństwo mogło zacząć inaczej postrzegać osoby z niepełnosprawnościami. Niestety, media zazwyczaj kreują dwa skrajne obrazy. Jeden to obraz ofiary, której zawsze trzeba pomagać, która jest niesamodzielną i bezradną. Drugi to obraz superbohatera, który pomimo

niepełnosprawności osiąga wspinałoby rzeczy – nawet jeśli „osiągnięciem” jest zwykłe pójście rano do pracy.

Zależy nam na tym, by unikać tych dwóch stereotypów, które uważamy za krzywdzące. Staramy się, by obraz osób z niepełnosprawnościami był jak najbardziej normalny i realny, a także uważamy, że brakuje wiedzy na ten temat, dlatego chcemy o tym rozmawiać.

Bogumiła: Ja też powiem, że z punktu widzenia osoby z niepełnosprawnością, uważam, że Fundacja Avalon kreuje nowe trendy w postrzeganiu osób z niepełnosprawnościami. Nasze kampanie społeczne, które realizujemy praktycznie co roku, pokazują osoby z niepełnosprawnościami w bardzo normalnych, codziennych sytuacjach. Na przykład kampania, w której brałam udział, „Nic, co ludzkie, nie jest nam obce”, pokazywała, że każdego z nas dotyczą różne aspekty życia, niezależnie od tego, czy jesteś osobą z niepełnosprawnością, czy nie. Tobie też może uciec pies, możesz pokłócić się z partnerem albo upiec nieidealne ciasto. Mam wrażenie, że tego brakuje i zapomina się o tym, że osoby z niepełnosprawnościami mają dokładnie takie same potrzeby, zachcianki, problemy i marzenia. Czasami po prostu musimy dopasować sposób ich realizacji do naszych możliwości. Niestety, społeczeństwo wciąż często tego nie rozumie. No i my walczymy – może „walka” to duże słowo, ale każdego roku zmieniamy tę świadomość. Cieszę się, że reakcje ludzi na nasze kampanie są pozytywne, i że nie powielają one stereotypów czy wspomnianych dwóch biegunów. Wręcz przeciwnie – pokazują nas jako osoby, które chcą takiego samego życia, takich samych praw i obowiązków.

Julia: Jasne. Cieszę się, że wspomniałaś o kampaniach, bo właśnie o te konkretne działania chciałam podpytać. Jakie są te wasze kampanie? Jakie konkretne działania podejmujecie jako Fundacja Avalon?

Helena: Właśnie zakończyliśmy naszą ostatnią kampanię ogólnopolską. To była już szósta kampania, ale powoli przygotowujemy się do rozpisania siódmej. Zarys jej już powstał. Ogólnie rzecz biorąc, zależy nam na tym, o czym wspomniała Bogusia i o czym ja wcześniej mówiłam – żeby społeczeństwo przestało postrzegać osoby z niepełnosprawnościami w tych stereotypowych dwóch wizerunkach.

Druga ważna rzecz to to, żebyśmy mieli większy kontakt z niepełnosprawnością. Chodzi o to, żebyśmy nie bali się osób, które żyją z niepełnosprawnością, i przestali myśleć, że ktoś poruszający się na wózku skupia swoje życie wyłącznie wokół tego wózka. To nie tak wygląda. Społecznie, ale i codziennie, zależy nam, żeby te interakcje były jak najczęstsze. W Polsce jest ponad 5 milionów osób z niepełnosprawnościami, a są to naprawdę różni ludzie, którzy mają różne pasje, różne zawody, różne poglądy na świat.

Chcemy stworzyć pole do wymiany doświadczeń i coraz więcej dowiadywać się o sobie nawzajem.

Inkluzja społeczna i różnorodność to nasze bogactwo, ale wciąż dostrzegamy, że istnieje między nami jakiś mur, który trudno przetącać. W podcaście będziemy mówić m.in. o tym, dlaczego w mediach często pada pytanie: „Jak rozmawiać z osobą z niepełnosprawnością?”. Podcast ma pomóc nam dostrzegać w sobie nawzajem nie tylko te cechy, które nas definiują, jak to, że jestem kobietą, mam niepełnosprawność, pochodzę z dużego miasta, czy mam taki a nie inny status majątkowy. Każdy z nas ma wiele cech, które nas określają, a niekoniecznie jedna z nich musi nas silnie determinować.

Bogumiła: Nasza ostatnia kampania „Teraz mnie widzisz” miała na celu pokazanie, że osoby z niepełnosprawnościami nadal są niewidoczne w przestrzeni publicznej, kulturalnej, zawodowej i życiowej. To problem, który niestety dotyka bardzo dużą grupę osób z niepełnosprawnościami, zwłaszcza z mniejszych miast. Uderzające jest to, jak często słyszymy, że gdy osoba z niepełnosprawnością idzie do lekarza z kimś towarzyszącym, lekarz nie mówi bezpośrednio do pacjenta, tylko do osoby towarzyszącej. To są przykłady, które nas nadal porażają. Zdajemy sobie sprawę, że w dużych miastach te problemy są mniejsze, ale niestety, niewidoczność osób z niepełnosprawnościami pozostaje poważnym problemem.

To z kolei sprawia, że osoby z niepełnosprawnościami mają trudności ze znalezieniem pracy, uczestnictwem w wydarzeniach kulturalnych i w innych sferach życia, ponieważ są niewidoczne i niepostrzegane jako równi odbiorcy. Myślę, że udało nam się tą kampanią trochę otworzyć ludziom oczy i pokazać, że istniejemy. Cieszy mnie, że osoby z niepełnosprawnościami są coraz częściej postrzegane normalnie. Prywatnie uwielbiam normalizować niepełnosprawność i pokazywać, że osoba z niepełnosprawnością może być zarówno super człowiekiem, jak i słabym człowiekiem, może mieć dobry lub zły dzień. To, że ktoś korzysta z wózka, laski, chodzika, czy innego sprzętu wspomagającego, nie określa, czy jest dobrym, czy złym człowiekiem – o tym decyduje jego zachowanie.

Helena: To też ciekawe, bo jako społeczeństwo nie jesteśmy gotowi na to, żeby np. osoba z niepełnosprawnością była niemą, bo zakładamy, że zawsze powinna być miła.

Bogumiła: A jeśli jest niemą, to uznajemy, że jest niewdzięczna. To są stereotypowe pułapki, bo przecież każdy z nas – myślę, że ty też – ma dni, kiedy jest niemą. Po prostu ma taki dzień. Osoby z niepełnosprawnościami często są w tej pułapce, gdzie muszą wpasowywać się w kanon: zawsze uprzejme, zawsze dziękujące, zawsze przeprasające. Chcemy to zmienić. Ludzie powinni wreszcie oceniać innych po tym,

jakimi są ludźmi, a nie po tym, z jakich sprzętów korzystają lub jakie mają problemy zdrowotne.

I chociaż kampanie społeczne są ważne, to one są tylko kroplą w morzu. Codziennie Fundacja Avalon działa na rzecz mnóstwa dziedzin. Mam wrażenie, że nie ma już obszarów, które moglibyśmy poszerzyć – robimy chyba wszystko, co możliwe.

Helena: Zawsze się coś znajdzie, ale faktycznie, ta ostatnia kampania „Teraz mnie widzisz” mówiła o tym, że jesteśmy przyzwyczajeni do tego, że osoby z niepełnosprawnościami zaprasza się do mediów głównie wtedy, gdy mają opowiadać o swojej niepełnosprawności. A przecież mamy osoby, które robią naprawdę ciekawe rzeczy i mogłyby stać się ekspertami w swoich dziedzinach, ale nie są szeroko rozpoznawalne. Chcemy to zmienić. Chcemy rozmawiać o tematach, które są wspólne dla nas wszystkich – o rodzicielstwie lub jego braku, związkach, pracy, pasjach, ambicjach, marzeniach, problemach natury psychicznej. Chcemy mówić o tym, jak radzimy sobie z codziennością, jak siebie definiujemy i postrzegamy. Niepełnosprawność ma być jednym z tych elementów, ale nie najważniejszym. Bardzo nam na tym zależy, bo mam wrażenie, że w tej sferze osoby z niepełnosprawnościami są wciąż niewidoczne.

Bogumiła: Pamiętam, jak kilka lat temu poznałam Fundację Avalon dzięki projektowi Sekson, który porusza temat rodzicielstwa i seksualności. Byłam w szoku, bo wydawało mi się, że to temat, którego nikt nigdy nie poruszy. Kiedy pytało się ludzi, czy kobieta z niepełnosprawnością może mieć dzieci, większość mówiła: „Jak? To niemożliwe”. A my przełamujemy te stereotypy i poglądy. Pokazujemy, że można być świetnym partnerem, matką, ojcem, a można też nie chcieć mieć potomstwa. I niepełnosprawność nie ma na to wpływu.

Helena: To nie ma nic wspólnego z niepełnosprawnością.

Bogumiła: Dokładnie. Dla mnie to było przełomowe spotkanie z Fundacją Avalon, jeszcze zanim zostałam jej pracownikiem. Pomyślałam wtedy, że trzeba być naprawdę odważnym, żeby zająć się takimi tematami. A dziś myślę, że to nie kwestia odwagi, ale wiary w to, że ludzie mogą zmienić swoje poglądy i traktować innych na równej płaszczyźnie, o ile najpierw to zrozumieją. Do niedawna prawie nie rozmawialiśmy o niepełnosprawności w inny sposób niż przez pryzmat pomocy lub medycyny – jak bardzo potrzebne są pieniądze albo jak trudna jest sytuacja medyczna. O innych aspektach praktycznie się nie mówiło, dlatego cieszę się, że robimy nowatorską i ważną pracę, co usłyszycie także w naszym podcaście. Na początek 10 odcinków, ale mamy nadzieję, że spodoba wam się tak bardzo, że będziecie chcieli więcej.

Julia: No właśnie, może zapowiedzmy trochę podcast. Kiedy startuje? Czego możemy się spodziewać? Już pięknie przedstawiłyście, więc zapowiada się interesująco. Opowiedzcie coś więcej – kiedy, co i jak?

Helena: Chcemy wystartować w maju. Maj jest bardzo ważnym miesiącem w kalendarzu działań Fundacji, ponieważ 5 maja przypada Europejski Dzień Walki z Dyskryminacją Osób z Niepełnosprawnościami. W zeszłym roku zorganizowaliśmy pierwszy Miesiąc Walki z Dyskryminacją pod hasłem „Szanuję, nie dyskryminuję”. W tym roku odbędzie się druga edycja tej akcji. Będziemy mówić przede wszystkim o wizerunku i o tym, jaką rolę w jego kreowaniu odgrywają media. Nie chcę jednak zdradzać za dużo. To, jak postrzegamy osoby z niepełnosprawnościami, leży u podstaw wielu stereotypów, które później prowadzą do dyskryminacji. Więc będziemy o tym rozmawiać. Naprawdę szykujemy mnóstwo ciekawych aktywności i działań oraz interesujących gości.

Julia: Może chociaż zdradzicie jakiegoś gościa, który się pojawi?

Helena: Myślę, że na razie nie chcę zdradzać nazwisk gości, ale chcemy, aby były to osoby, które swoim życiem przetamują stereotypy. Jednocześnie nie postrzegają siebie jako superbohaterów, tylko jako osoby, które robią fajne rzeczy i mają ciekawe historie do opowiedzenia. To ludzie, którzy mają interesujące spojrzenie na świat. Dlatego chcemy wystartować w maju, a później będziemy rozmawiać na różne tematy, takie jak wychowanie dzieci, podróże, o tym, czy festiwale muzyczne są miejscem dla osób z niepełnosprawnościami. Będziemy też poruszać tematy związane z miłością, seksem, randkowaniem, ale również z samotnością i byciem singlem, posiadaniem lub nieposiadaniem dzieci. Rozmawiać będziemy także o problemach natury psychicznej – jak radzić sobie, kiedy otrzymuje się trudną diagnozę albo ulegnie wypadkowi. Osoby pełnosprawne często zapominają, że niepełnosprawność to stan, do którego każdy z nas może dołączyć w niespodziewany sposób. Możemy zachorować, ulec wypadkowi – różne rzeczy mogą nam się przydarzyć. Wtedy dopiero dostrzegamy kwestie dostępności, dostosowania, odbioru społecznego i tak dalej.

Bogusia: Ale też, będąc obok jako osoba towarzysząca, często nie dostrzegamy tych barier. Dopiero kiedy spotkamy np. dziewczynę, z którą chcemy spędzić resztę życia, nagle widzimy schody, krawężniki i inne przeszkody.

Helena: Tak, mówimy o dostępności głównie w kontekście architektonicznym – schodów, krawężników itp. Ale w Fundacji często powtarzamy, że to najłatwiejsze do zmiany. Najtrudniej zmienić nasze myślenie, bo wierzymy, że u podstaw zmiany społecznej leży jednostka. Będziemy też mówić o tym, jak radzić sobie z niepełnosprawnością, zwłaszcza gdy pojawia się w dorosłym wieku, na przykład po wypadku. Poruszymy również temat sportu. O czym jeszcze będziemy mówić, Bogusia?

Bogusia: Jest wiele tematów, ale myślę, że nie warto zdradzać wszystkiego, bo ważne jest, żeby zachęcić, ale nie zdradzać za dużo.

Helena: Tak, ale chciałam jeszcze jedną rzecz powiedzieć. Ten podcast nie będzie wypełniony wyłącznie tematami związanymi z niepełnosprawnością. Chcemy, aby był interesujący dla każdego odbiorcy. Perspektywa naszych gości, którzy doświadczają niepełnosprawności, ma być wzbogaceniem, poszerzeniem naszego postrzegania świata, siebie samych i źródłem autorefleksji. Będziemy również zapraszać pełnosprawnych gości oraz osoby z różnymi niepełnosprawnościami. Obecnie przygotowujemy scenariusze do poszczególnych odcinków i dyskutujemy o gościach. Często, pracując nad jednym tematem, pojawia się wiele innych pomysłów. Jeden pomysł rozrasta się do piętnastu! Czas pokaże, czy to będzie ciekawe dla odbiorców. Na razie mamy plan na 10 odcinków, a potem zobaczymy, co dalej.

Julia: Czy draft pierwszego odcinka jest już gotowy?

Helena: Oczywiście. Nie jest jeszcze w pełni ukończony, ale w dużej mierze tak, tak, tak.

Julia: Super. W takim razie, powoli zmierzając do końca – kiedy dokładnie startujemy?

Helena: To bardzo dobre pytanie. Jeszcze nie znamy konkretnej daty. Mamy umówioną realizację, ale myślę, że będzie to w okolicach drugiego, maksymalnie trzeciego tygodnia maja. Wszystko będziemy komunikować w naszych mediach społecznościowych, na stronie internetowej i we wszystkich kanałach. Zachęcamy do ich śledzenia, a na platformie anywhere.pl na pewno też pojawi się ta informacja.

Julia: Oczywiście, jako przedstawicielka platformy Anywhere potwierdzam, że my również będziemy to komunikować, jak tylko podcast się pojawi. Zachęcamy do śledzenia informacji w mediach społecznościowych Fundacji Avalon i naszych, gdzie będą wszystkie zajawki i szczegóły. Moje drogie, bardzo Wam dziękuję.

Bogusia: Chciałam jeszcze dodać, że nie zdążyliśmy powiedzieć o wszystkim, czym tak naprawdę zajmuje się Fundacja Avalon.

Julia: Domyślam się.

Bogusia: Kropla w morzu. Dlatego zachęcam, aby odwiedzić stronę www.fundacjaavalon.pl i przeczytać ciekawe artykuły, które piszą również osoby z niepełnosprawnościami. Można tam znaleźć informacje o naszych projektach, działaniach, o tym, gdzie jesteśmy, co robimy i jak można uzyskać wsparcie. Oprócz podcastu, zapraszamy do śledzenia naszych mediów społecznościowych oraz strony internetowej.

Julia: Oczywiście, potwierdzam. Byłam na stronie i można się tam zgubić, bo projektów, kampanii i świetnych materiałów jest naprawdę mnóstwo. Niestety, mamy ograniczony czas.

Bogusia: A za tym wszystkim stoją świetni ludzie, tak powiem. Przede wszystkim. Prywatnie. I to nie jest żadna przesada.

Helena: Całkowicie się zgadzam, Bogusia.

Bogusia: Mówię tu nie tylko o tych, którzy siedzą na kanapach, bo tak naprawdę nad tymi projektami często pracują osoby, których nigdy nie widać w mediach, a które wykonują fantastyczną pracę, aby osoby z niepełnosprawnościami miały coraz lepsze życie, większe zrozumienie i lepsze funkcjonowanie w społeczeństwie. Jako jedna z pracownic Fundacji chciałam powiedzieć, że wykonujemy dobrą robotę i naprawdę warto nas poznać.

Julia: Tak, oczywiście. Koniecznie poznajcie Fundację Avalon i jej działania. Wczekujcie maja, wtedy startujemy z podcastem. Fundacja Avalon – wystarczy zacząć. Bardzo Wam dziękuję za to spotkanie. Krótkie, ale owocne. Trochę się poznaliśmy, dowiedzieliśmy czegoś o sobie, ale jeszcze wiele przed nami. Jeszcze raz dziękuję, Helena Szczuka i Bogusia Siedlecka-Goślicka.

Helena i Bogusia: Dziękujemy.